

Sygn. akt XII Ga 375/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie XII Wydział Gospodarczy – Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący- Sędzia: SO Aneta Stożek

Sędzia: SO Bożena Cincio-Podbiera (spr.)

Sędzia: SO Agata Pierożyńska

Protokolant: st. sekr. sądowy Ewa Janas

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2016 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie

z dnia 22 grudnia 2015 r., sygn. akt V GC 1590/15/S

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu brzmienie:

zasądza od strony pozwanej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na rzecz powódki M. M. kwotę 10.814,16 zł (dziesięć tysięcy osiemset czternaście złotych szesnaście groszy) z odsetkami ustawowymi od kwot:

3.188,73 zł (trzy tysiące sto osiemdziesiąt osiem złotych siedemdziesiąt trzy grosze) od dnia 14 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty,

1.800,09 zł (jeden tysiąc osiemset złotych dziewięć groszy) od dnia 17 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty,

3.857,34 zł (trzy tysiące osiemset pięćdziesiąt siedem złotych trzydzieści cztery grosze) od dnia 19 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty,

1.131,60 zł (jeden tysiąc sto trzydzieści jeden złotych sześćdziesiąt groszy) od dnia 20 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty,

836,40 zł (osiemset trzydzieści sześć złotych czterdzieści groszy) od dnia 21 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty,

oraz koszty procesu w kwocie 2.941,00 zł (dwa tysiące dziewięćset czterdzieści jeden złotych);

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki koszty postępowania apelacyjnego w kwocie 1.643,00 zł (jeden tysiąc sześćset czterdzieści trzy złote).

SSO Bożena Cincio- Podbiera SSO Aneta Stożek SSO Agata Pierożyńska

UZASADNIENIE

Powódka M. M. domagała się zasądzenia od strony pozwanej (...) Sp. z o.o. w K. kwoty 10 814,16 zł z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu tytułem wynagrodzenia za wykonany na zlecenie pozwanej spółki przewóz towarów na trasach krajowych i zagranicznych.

W sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i odwołując się do łączącej strony umowy o współpracy gospodarczej z dnia 14 listopada 2013 roku zarzuciła, iż kontrakt ten został przez nią wypowiedziany ze skutkiem natychmiastowym wobec niewywiązywania się powódki ze swoich zobowiązań. Obciążyła strona pozwana powódkę karami umownymi w wysokości 35543,41 zł na podstawie par. 10 ust. 3 umowy w wysokości 21750 zł jako iloczyn miesięcznej liczby kilometrów na trasach krajowych i minimalnej stawki w transporcie krajowym, na podstawie par.4 ust. 1 w wysokości 593,41 zł oraz na podstawie par. 3 ust. 5 wysokości 7000 zł z tytułu niewykonania określonej liczbie kilometrów w grudniu 2013 roku. W tym zakresie strona pozwana podniosła zarzut potrącenia, a ponadto wskazała na siedmiodniowy termin do wykonania zlecenia transportowego na doręczenie zleceniodawcy kompletu dokumentów przewozowych WZ lub CMR, których brak uprawniał ją do obciążenia przewoźnika karą umowną w wysokości połowy wynagrodzenia, a także wydłużenia terminu płatności faktur do dziewięćdziesięciu dni. W procesie zakwestionowała także żądanie dochodzone w walucie polskiej wywodząc, że należność określona została w walucie euro.

Sąd Rejonowy wskazał na bezsporne okoliczności w postaci wykonania przez powódkę na zlecenie strony pozwanej określonych przewozów na trasach międzynarodowych oraz na trasach krajowych albowiem strona pozwana nie kwestionowała ani zleceń, ani ich realizacji.

Ponadto Sąd Rejonowy ustalił, że w zleceniach transportowych dotyczących tras międzynarodowych z daty 8, 29 listopada 2013 roku oraz 3 grudnia 2013 roku strona pozwana wskazała wysokość frachtu w euro płatnego w oparciu o fakturę wystawioną w euro. Zastrzeżono zatem zapłatę w euro oraz wymóg zamieszczenia w fakturze kwot w euro, jak też przeliczenia na złotówki, na potrzeby wyliczenia podatku VAT, wg średniego kursu waluty ogłoszonego przez NBP na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień powstania obowiązku podatkowego. Natomiast w zleceniach z dat 4 i 5 grudnia 2013 roku dotyczących przewozów na trasach krajowych wskazano walutę polską. Dalej Sąd Rejonowy ustalił, że w fakturach powódki numer z (...)wystawionych za przewozy na trasach międzynarodowych powódka wskazała należność do zapłaty w euro oraz zawarła adnotację, iż VAT płatny jest w złotych polskich, wskazując przeliczenia wartości podatków wyrażonych w euro na złote polskie. Następnie pismem z dnia 31 grudnia 2013 roku powódka wezwała stronę pozwaną do zapłaty należności częściowo w złotych polskich, a częściowo w euro/ kwota 4587,90/.

Sąd Rejonowy zważył, że strony łączyła umowa przewozu zgodnie z art. 774 k.c., niezależnie od łączącego strony stosunku zobowiązaniowego wykreowanego umową o współpracy gospodarczej. Ponieważ fakt zawarcia umów przewozu i ich wykonania nie był kwestionowany przez stronę pozwaną Sąd Rejonowy uznał, że pozwana spółka była obowiązana do zapłaty przewoźnego wraz ustawowymi odsetkami. Wskazał Sąd Rejonowy, iż strony zawarły umowy przewozu rzeczy podlegających przepisom Konwencji międzynarodowego przewozu towarów sporządzonej w Genewie 19 maja 1956 roku, a zatem, zgodnie z art. 1 ust. 1 tej konwencji w zakresie tam nie uregulowanym, umowy podlegają przepisom kodeksu cywilnego i ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku Prawo przewozowe. Natomiast przewozy wykonane przez powódkę na trasach krajowych oparte były na regulacji k.c. , to jest art. 774 k.c. i następnie oraz ustawy Prawo przewozowe.

Z uwagi na podniesiony przez stronę pozwaną zarzut waluty Sąd Rejonowy uznał jednak żądanie pozwu za częściowo uzasadnione i wyrokiem z dnia 22 grudnia 2015 roku zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1 968 zł ze stosownymi odsetkami ustawowymi, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Sąd Rejonowy wskazał, że powództwo o zapłatę kwoty 8 846,16 zł, stanowiącej równowartość kwoty 2115,60 EUR jest sprzeczne zasadą walutowości określoną w art. 358 par. 2 k.c. Odwołując się do treści art. 358 par. 1 k.c. w Sąd Rejonowy wskazał, że jeśli przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia w walucie obcej. Prawo wyboru waluty posiada zatem tylko dłużnik, chyba że postanowienia umowy stron pozostawały odmienne. Sąd Rejonowy zaznaczył, iż w wyznaczonym terminie powódka nie odniosła się do zarzutu waluty, mimo zakwestionowania przez stronę pozwaną żądania dochodzenia wynagrodzeń w walucie polskiej. W ocenie Sądu Rejonowego powódka nie wykazała też aby strona pozwana dokonała wyboru waluty polskiej chociażby w sposób dorozumiany wskazując przy tym, że zwłoka dłużnika nie przyznaje wierzycielowi prawa wyboru waluty, a jedynie dnia, wg którego miały zostać przeliczony kurs waluty obcej. Skoro zatem strona pozwana nie dokonała wyboru waluty polskiej powódka nie mogła domagać się zapłaty kwoty wyrażonej złotych polskich.

Sąd Rejonowy nie uwzględnił zarzutu potrącenia kar umownych albowiem strona pozwana w sprzeczności od nakazu zapłaty nie powołała żadnej podstawy faktycznej roszczenia o zapłatę kar umownych, ograniczając się do ogólnikowego sformułowania tego zarzutu. W szczególności strona pozwana nie wykazała podstawy faktycznej zarzutu potrącenia, nie skonkretyzowała niewykonanych, a zleconych powódce przewozów, nie udowodniła niewykonanej ilości kilometrów w danym miesiącu, ani nie dowiodła aby doszło do naruszenia zapisów umowy w sposób uzasadniający wypowiedzenie umowy na gruncie § 10. Sąd Rejonowy wskazał też, że zastrzeżenie kary umownej z powodu niedostarczenia dokumentów przewozowych jest niedopuszczalne z uwagi na funkcje dowodową listów przewozowych. W tym zakresie Sąd Rejonowy wskazał na niezgodność takiego zastrzeżenia z art. 85 ustawy Prawo przewozowe oraz art. 11 ust. 3 konwencji CMR.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 100 kodeksu postępowania w cywilnego.

Powódka wystąpiła z apelacją zarzucając Sądowi Rejonowemu naruszenie art. 358 par. 1 i par 2 k.c. przez jego wadliwe zastosowanie i uznanie, że strona pozwana akceptując wystawione w walucie polskiej faktury powódki, księgując je bez kwestionowania należności i składając oświadczenie o potrąceniu tytułem rzekomych kar umownych nie dokonała tym samym dorozumianego wyboru waluty. Naruszenia art. 233 par. 1 k.p.c. dopatrywała się skarżąca przez pominięcie dowodów z oświadczenia strony pozwanej z dnia 29 grudnia 2014 roku o potrąceniu oraz oświadczenia procesowego strony pozwanej zgłoszonego w sprzeczności od nakazu zapłaty zarzutu potrącenia, a w efekcie wywiedzenie wadliwego wniosku o tym, iż strona pozwana nie dokonała dorozumianego wyboru waluty polskiej, jako waluty, którą powinno być zaspokojone roszczenie powódki za przewozy międzynarodowe. Podniosła też powódka zarzut naruszenia art. 217 par. 2 k.p.c. przez uwzględnienie głos kolega ze strony pozwalał zarzutów ale kto rości mimo zgłoszenia go z opóźnieniem i bez usprawiedliwienia tego opóźnienia.

Motywach apelacji podniesiono, że strona pozwana wykonała dorozumianej akceptacji płatności swoich należności wobec powódki w walucie polskiej o czym świadczy załączone do sprzeciwu oświadczenie z dnia 29 grudnia 2014 roku o potrąceniu należności, a także zgłoszone w sprzeczności stanowisko procesowe w postaci zarzutu potrącenia. W obu tych przypadkach strona pozwana nie kwestionując należności z tytułu frachtu usiłowała doprowadzić do wygaszenia zobowiązania wobec powódki wyrażonego i to od jednego złotych polskich. W okolicznościach służenia podwójnego oświadczenia o potrąceniu należności powódki wyrażonej w złotych polskich rzekomą należnością strony pozwanej także wyrażoną w złotych polskich należało zdaniem strony skarżącej uznać rozumianą akceptację przez stronę pozwaną wyboru waluty polskiej za wykazaną w. Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja jest uzasadniona.

Nie budzi wątpliwości, także Sądu Rejonowego, który na poglądy te powołuje się w treści uzasadnienia wyroku, stanowisko judykatury powstałe na tle art. 358 k.c.

Dyskutowana i przesądzona w judykaturze kwestia sprowadzała się bowiem do tego czy wierzycielem, mimo wyrażenia zobowiązania pieniężnego w euro można, bez zgody dłużnika, żądać w procesie zasądzenia w złotych polskich niezapłaconej należności wyrażonej w euro. W judykaturze przyjęto, że możliwość taka nie istnieje. Spełnienie bowiem świadczenia wyrażonego w walucie obcej przez zapłatę w pieniądzu polskim uznano za dopuszczalne, o ile strony wyraziły na to zgodę, modyfikując choćby przez czynności konkludentne, treść łączącego ich zobowiązania, zaś w razie procesu sądowego w przypadku jeśli dłużnik uznał powództwo wywiedzione w złotych polskich/ wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2001 roku, V CKN 1840/00, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1997 roku, II CKN 512/97, Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2011 roku, IV CSK 75/11/.

Wskazuje się w doktrynie, iż przepis art. 358 k.c. odstępuje od poprzedniej zasady, że zapłata powinna być dokonana w tej walucie obcej, jaką wskazuje treść zobowiązania. Obecnie przyjęto rozwiązanie przeciwne. Jeżeli świadczenia określono w walucie obcej, dłużnik może je spełnić w walucie polskiej. Odstępstwa od tej zasady, obowiązek spełnienia świadczenia w walucie obcej, musi wynikać z treści tych reguł, które określają jej zobowiązania. Istotne znaczenie ma wykładnia oświadczeń woli prowadząca do ustalenia, czy dokonane przez strony oznaczenie waluty świadczenia odnosi się także sposobu jego wykonania E. G., Kodeks Cywilny, Komentarz, wydanie 5, Warszawa 2013, wyd. C.H. Beck, s. 569/.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy należy uznać stanowisko zawarte w apelacji za usprawiedliwione. W szczególności rozważając twierdzenia powódki o uznaniu jej roszczenia w złotych polskich na zasadzie czynności faktycznych, wskazać należy na treść oświadczenia o potrąceniu złożonego przez stronę pozwaną powódce w piśmie datowanym na 29 grudnia 2014 roku. Strona pozwana złożyła tam oświadczenie o potrąceniu wszelkich wierzytelności przysługujących wobec spółki, a nie wynikających z kontraktu stron, z wierzytelnościami służącymi jej w stosunku do powódki z tytułu kar umownych nałożonych pismem z dnia 23 grudnia 2013 roku w wysokości 35 543 zł. Wskazać też należy, że w całej treści sprzeciwu wszelkie rozliczenia w zakresie kar umownych, które miałyby służyć stronie pozwanej przedstawione są w złotych polskich, podobnie jak w zawartym na stronie 5 sprzeciwu ponownym oświadczeniu o potrąceniu kwoty dochodzonej pozwem z przysługującą jej względem powoda wierzytelnością w kwocie 31 121,60 zł, będącą sumą kar umownych nałożonych przez stronę pozwaną na powódkę w piśmie z dnia 4 sierpnia 2014 roku, którym wypowiedziano kontrakt o współpracy gospodarczej. Z kolei w piśmie z dnia 23 grudnia 2013 roku wszystkie rozliczenia przedstawione są także w złotych polskich przy użyciu przelicznika w euro wg średniego kursu Narodowego Banku Polskiego na dzień 23 grudnia 2013 roku. Z przedstawionych zachowań strony pozwanej jako dłużnika wynika zatem, iż spółka w pełni wyrażała zgodę na dokonanie rozliczenia przedmiotowego kontraktu w polskich złotych. Natomiast dane podane w euro, zgodnie z kontraktem, służyć jedynie miały właściwemu przeliczeniu waluty obcej na walutę polską. W ocenie Sądu Okręgowego opisanym wyżej zachowaniem strona pozwana w sposób dobitny wyraziła swoją wolę /art. 60 k.c./. Przywołane oświadczenia strony pozwanej służyły wszak regulowaniu skutków prawnych w zakresie prawa cywilnego, pozostając czynnością konwencjonalną, regulującą sytuację prawną podmiotów, których dotyczyła a zatem i intencjonalnie skierowaną do innych osób, to jest powódki / E. Gniewek, tamże, strona 151/.

Marginalnie postawiony zarzut waluty miał natomiast, zdaniem Sądu Okręgowego, na celu „zatarcie” zachowania pozwanej uwidocznionego w faktycznych relacjach stron i stanowił manewr, zmierzający do pozbawienia powódki wynagrodzenia, podobnie jak nieskonkretyzowany i nieudowodniony zarzut potrącenia.

Z tego względu Sąd Okręgowy uznał apelację za uzasadnioną i na podstawie art. 386 par. 1 k.p.c. dokonał zmiany wyroku, uwzględniając powództwo w całości. O kosztach postępowania za obie instancje Sąd Okręgowy orzekł po myśli art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 par. 1 k.p.c. oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych, w tym w zakresie kosztów postępowania apelacyjnego Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r.

S. Ref. I inst. K. Wójcik